

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De vita Francisci Xaverii, qui primus e Societate Jesu in Indiam & Japoniam Evangelium invexit - Cod. Ettenheim-Münster 188

Torsellini, Orazio

[S.l.], nach 1607

Caput XI.

[urn:nbn:de:bsz:31-115990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-115990)

Francisci Lacerij
Profectio eius in Indiam frustra
impeditur

Cap. XI.
Egregia uero Lusitania sum pater, Patribus
tuo lumine ueneratis uerum quam ornatis, ex
pe ditionem Indiam nunquam desinendo baronibus,
sed ita ut variantibus hominum uoluntatibus,
de Transito sua Dei curaret uoluntas. Nam
primorum citam nuntii Lacerij et Rosarii
admodum audaci uoluntate civitatis non pu-
sentis solum fuit, sed etiam fabularum et
lumbri a primariorum, rationem talis uisus non
manet in Lusitania, inter se inire uoluerunt,
rati sunt uicinium praeferenda alienis.
Rex igitur primum cum Regni primariorum
agitabat denique cum satis multos iam gra-
tisque et amicos et adiutores haberet de-
fertur ad Regem. Offendit proceres pro-
que quaque quantus emolumentum ab Lacerij socijs
tam breui temporis spatio regia Lusitania cepit,
quantum ab ipse opere operare Lusitania pos-
sit unquam, si eos non horret ad breui tempore
sed perpetuo imolar habuerit. Lusitania pu-
fate nobisque regie salutem, quippe que
propior sit quam India, etiam potius Regi
esse oportere. Cur igitur, ad barbaris gentibus
consuleret, patriam ipsam tam praesenti in-
daret praesidio? aut tanto ac tam salutari
bono India potius quam Lusitania fueret?
Quocirca si idem Regi uideretur quod ceteris
uideretur illis uisus uoluit eius gentis semina
mandaret Lusitania: ut Seminariis ad mo-
num foret, unde illos Sauesdoter in In-
diam submitteret. Rex probata prius
sentein

sententia, proximis que primis consulendum
 raty, omisso in presentia huius incommodis
 articulis, ambobus in pituendo talium Seminarii
 utrumque retinere devenit in Lusitania. Quod
 cum ex amicitia Rulerius Hauseriusque re-
 sissent; omnimoda nec opinatio nullis articulis
 protinus Ignatius per litteras de novo Regis
 consilio admonitum, quod opy facto sit, con-
 tulit. In re cum Pontificis communicata, hinc
 rem ad Regis arbitrium rejiciendam consuit,
 hinc dubitans quoniam in presentia rerum hactenus
 certiora consilia epas suscipienda. Quibus
 litteris eodem tempore a Pontifice ad Regem,
 ab Ignatio ad Sinus, id negotium omni-
 cu parte permisit Regi. Quod si in super
 ea re Ignatij sententiam, exquireret, com-
 munitatis videri, rem omnem ita illius,
 ut Sinus haureret in Lusitania, Transi-
 sur in Indiam pergeret. Rex ego Ignatij
 consilium sequens, ambobus ad se aliosque
 iubet. Accurrit illi haud sereno quidem
 animo, sed ex Divina providentia susceptum
 Tum Rex benignus, ut solebat, quod sibi ab urbe de
 ipse permissum epas, presertim, quod non deli-
 beratum haberet, exprimit. Sinus in mandum
 in Lusitania, qui Collegium Coimbrae innotet,
 Seminarium submittendum in India: Transi-
 in donata sibi India provincia proficiscendum
 Proinde uterque ad sum se movet, quamquam
 disimile, pari studio quam primum pararent
 huiusmodi saepe dirimilliansum munusum pa-
 ria esse primum, Deonon tam opy spectante
 quoniam studium. Ibi Hauserij reperit in magis
 hinc

metu in magnam Leticiam ueris, inventor Regi
gratias agere, quod se uoti composum seipsum
et in tantis comitis desiderio sum miserum gan
dium, donum pro tanto beneficio non gratiam
multo, sed etiam solentia opera polliceri. Ad hoc
decur ipse uolens irritis, primo insperata de
mulatione percussis oratis multum, multum pro
tulit animi: deinde sibi se collegit in hanc primam
sententiam a quo animo multum respondit: Tam
tum quidem dolens Indiam decepta suo sum
risse perire, quantum dissimulare nequitie
rit: sed quoniam diuinam uoluntatem Ignor
ti, Regis Pontificis uincensio rates delectat et
hanc agere cuius causa eam suscepit pro uici
tiam, eandem imperio depositarum. Ino
circa fore utique se in Regis potestate, et
labium Seminaris institucendo aliquid se quoque
opera Indis nauatant, uim, quos ipse non
periret, per alium nos disciplina, exoleret Jud
Ita ab Rege digressi ad sub ubique magis uer
tore uiam

Nauigaturus in Indiam, ab Rege

Pontificis diploma legationis

accipit, uaticum recusat.

Caput XXI.

Franciscus huius sum expeditionis tam cur
doubitur uoluntatem Reique indigne compos
talam uia commentu robis, qz opportunis, sed
appropos commentu ualens ad subitum uos
lipi infruere cepit. Nolebat uelut non acru
sua meditabilis paratibus ad tandem prouinc
molem accideri: os per otius cogitare, quo eleuato
uui ferend, ne ayendi tempus in cogitatio uos
uere